

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 245

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, OCTOBER 19, 1937

LETO XL — VOL. XL

Kitajci napadli japonsko bojno brodovje in zadali težke zgube. Strahovili boji na vsej fronti

Sangaj, 18. oktobra. Odkar je izbruhnil japonsko-kitajski spopad začetkom avgusta še ni bilo toliko krvavih bitk kot včeraj, ko so Kitajci na skoro vseh frontah napadli Japonce, zaustavili njih ofenzivo in jim prizadeli težke zgube.

Nad sto kitajskih zrakoplovov se je včeraj nenadoma pojavilo nad Sangajem, zlasti nad Wang-poo reko, kjer so zasidrane japonske bojne ladje. Kitajci so japonske oklopnice in križarke dve uri obstreljevali.

Kitajske bombe so padale skoro ves dan nad Sangajem, zlasti v bližini, kjer so utrjeni Japonci. Mnogo sto bomb je padlo tudi v okolju, kjer se nahaja mednarodna naselbina tujcemcev. Stotine hiš je bilo porušeni.

Vojaške oblasti vedo, da Kitajci sami ne premorejo toliko zrakoplovov, da bi skušali z njih preiti v ofenzivo. Trdovratno se vzdržuje vest, da je Rusi-

ja poslala Kitajcem več sto bojnih letal in da v tem oziru tudi Francija sodeluje s Kitajci.

Mnogo japonskih bojnih ladij je bilo poškodovanih. Tik poleg japonskih oklopnice se nahaja zastavna ladja ameriške mornarice, križarka Augusta. Poleg nje je padlo mnogo kitajskih bomb, toda ameriška križarka ni bila poškodovana.

Kitajski napad na japonske bojne ladje je bil prirejen, ker so nameravali Japonci izkreati nove regimente vojaštva ob Jangtse reki, kar so Kitajci z zrakoplovnim napadom uspešno preprečili. Japonci transporti vojaštva so se morali umakniti.

Dočim so Kitajci okoli Sangaja ohranili vse postojanke in odabili vse japonske napade, pa so se morali na severu ponovno umakniti pred Japonci. Zadnja važna postaja Peiping-Sulyan železnice, trdnjava Paotowchen, je padla včeraj. 3.000 Kitajcev je obležalo mrtvih na bojišču.

Zanimive vesti iz življenja Slovencev v Zedinjenih državah in po Kanadi

Velika nesreča je zadela rojaka Jožeta Bariča, ki biva v bližini Toronta, Ontario, Kanada. Zgorelo mu je vse posestvo do tal. Dobrodušni rojaki so se spomnili nesrečneža in so nabrali zanj ter nabrali \$40.00, kar je Barič hvaležno sprejel.

V McKeesportu, Pa., je te dni avtomobil do smrti povozil rojaka Jos. Pustotnika, ki je bil doma iz Pogietia pri Moravciah. Pokojni zapuščal v Ameriki hčer, omoženo Mary Benk in dva brata. Hči in en brat se nahajata nekje v Clevelandu. Kdor ve za nje, naj piše na: Louis Vodopivec, Box 389, Linwood Sta., McKeesport, Pa.

V Ely, Minn., je zadnje dni se po nesreči ustrelil 14-letni Jak. Kapelnik ob cesti poldrugo miljo od mesta. Pomoč, ki je bila takoj na mestu, je bila zaman. Zadet je bil v glavo in umrl je v pol uri.

V zasilni bolnišnici v Milwaukee je preminul rojak Mihael Budaj, star 62 let. Rojen je bil v Stopičah na Dolenjskem pri Novem mestu. Bolehal je dolgo časa, zadnji teden se je pa v neki prodajalni onesvestil in odpeljali so ga v bolnišnico. V Ameriki je živel 30 let in zapu-

šča ženo ter tri odrasle otroke. V Detroitu, Mich., je umrla Frances Sunich, stara 60 let in rojena v okolici Črnomlja.

V La Salle, Ill., sta se poročila Miss Theresa Trselić in Mr. John Hudak.

V Salida, Colo., je nagloma umrl Filip Botz, star šele 23 let. Pokojni zapuščal starše, dva brata in tri sestre.

Slovenci v Chicago so ustanovili 11. oktobra Prosvetni krožek. Člani krožka imajo namen na svojih sestankih razpravljati o vseh mogočih gospodarskih, političnih, socialnih in drugih pereh vprašanjih, ki se tičejo našega vsakdanjega življenja. V klubu se ljudje vežbajo in izobrazujejo ob zanimivih predavanjih, da znajo potem v javnosti nastopati, zagovarjati ali ugovarjati raznim pokretom in vprašanjem, ki se pojavljajo na svetu. Predsednikom krožka je bil izvoljen Rev. Aleksander Urankar, njegov pomočnik je pa Leon Mladič. Za tajnika in blagajnika je bil izvoljen g. Jerič. Za glasilo Prosvetnega krožka so bili imenovani vsi katoliški listi v Ameriki, kot "Amerikanski Slovenec", "Ameriška Domovina", "Glasilo KSKJ", "Zarja" in "Ave Maria."

Ponesrečen zrakoplov

Včeraj se je v gorah v bližini meje držav Utah in Wyoming ponesrečil orjaški potniški zrakoplov United Air Line družbe. Zrakoplov je vozil iz Clevelanda na zapad. Šele danes zjutraj se je po silnih težavah posrečilo neki skupini priti do ponesrečenega letala. Na krovu je 19 oseb, med njimi dva Clevelandčana. Ali so še živi ali ne, se do te ure ne ve.

Listnica uredništva

Vdova. — Postava pravi, da če se je ženska poročila z vojnim veteranom pred 3. julijem, 1931, je deležna pokojnine v slučaju smrti soproga. Ker ste se vi pozneje poročili, kot pravi postava, nam je žal, da moramo neugodno poročati. Za vsak slučaj se lahko obrnete na zveznega senatorja Hon. Robert J. Bulkley, Washington, D. C.

Dogodki v Euclidu

Včerašnja "Press" je prinesla na dan strahovito poročila iz Euclida. Baje tam pristaši Elya požirajo, pobijajo, kradejo, ropajo itd., itd. Ko je župan Ely to čital, je poklical vso policijo in ji naročil, naj poišče doletne, o katerih trdi "Press," da so bili napadeni od pristašev Elya. Nekaj so jih policisti dobili. Pripeljali so jih pred župana, toda vsi so izjavili, da niso nikdar kaj takega trdili, kot piše "Press." Kdo sedaj laže?

Novi predsednik

William J. Murphy, podpredsednik Central National banke v Clevelandu in bivši poštni ravnatelj v Clevelandu, je bil včeraj izvoljen za načelnika katoliške dobrodelne akcije v Clevelandu.

Murali Prešerna in Vege, delo Jakaca, namenjeni za univerzo v Pittsburghu

Zlatko Baloković, naš najbolj odlični jugoslovanski virtuoz svetovnega slovesa, se nahaja že v Zedinjenih državah in bo nastopil dne 10. novembra v Pittsburghu kot častni gost "Cathedral of Learning." Pozneje bo gostoval v mnogih drugih največjih ameriških mestih vse do marca meseca, ko se vrne v Evropo, kjer bo gostoval po raznih prestolih do junija meseca.

V Pittsburghu priredijo Jugoslavlani Balokoviću časten sprejem. V ta namen se je organiziral poseben jugoslovanski odbor, v katerem so zastopani odlični Srbi, Hrvati in Slovenci. Med slovenskimi člani so Mr. Ludvik Zupančič, dobro poznani odvetnik v Pittsburghu in Mrs. John S. Rogina, Miss Pauline Taučar, ki je članica ženske zdravstvene službe na univerzi v Pittsburghu.

Miss Ruth Crawford Mitchell nam v zvezi s tem piše: "Pred enim letom, ko sem se mudila v Ljubljani, me je nadškof dr. Rožman obvestil, da bodo v domovini izdelali za Jugoslovansko sobo dva portreta — enega od Prešerna, drugega od barona Vege. Te portrete bo naslikal odlični slovenski slikar Božidar Jakac, ki se je nahajal leta 1930 v Zedinjenih državah.

Slovenci v Zedinjenih državah so prevzeli odgovornost, da naberejo potrebni fond, da se izvršijo portreti, ki bodo krasili veliko jugoslovansko dvorano v "Cathedral of Learning" v Pittsburghu. Dosedaj so Slovenci v ta namen prispevali že \$800.00. Za fond je potrebno vsega skupaj \$1,500.00, s čimur bodo pokriti vsi tozadevni stroški.

Koncert Balokovića nudi vsem Slovincem sijajno priliko, da dovršijo svojo kvoto s tem, da kupijo vstopnice. Ob istem času bodo deležni glasbe, kot je ni slišati vsako leto. Upamo, da se bodo Slovenci vseposvodo, kjerkoli bo gostoval Baloković, polnoštevilno odzvali. Iskreno udana — Ruth Crawford Mitchell.

Odlični gosti

Katoliški Slovaki v Clevelandu bodo imeli prihodnjo nedeljo svoj slavnostni dan, ko bodo pozdravili v svoji sredini odlične goste iz čehoslovaške republike. To se bo vršilo ob priliki, ko bo Katoliška slovaška federacija v Ameriki proslavila v nedeljo 25. letnico svojega obstanka. Obenem se začne v ponedeljek 25. oktobra konvencija omenjene organizacije. 15.000 Slovakov bo slovesno sprejelo goste iz domovine. Med temi so: Msgr. John Posteny, glavni ravnatelj katoliške družbe sv. Adalberta, najbolj številne katoliške organizacije Slovakov v domovini; Msgr. James Tiso, bivši čehoslovaški minister za javno zdravje; dr. Charles Koerber, vodja katoliške akcije in vodja slovaških skavtov v domovini; Rev. Ferd. Mondok in Rev. Thomas Caban, odlična slovaška organizatorja v čehoslovaški republiki. Ko dospoje v Cleveland bodo uradno sprejeti od škofa Schrembsa in župana Burtona. Katoliška slovaška federacija je podobna naši slovenski Mohorjevi družbi po svojem delovanju.

Karte pripravljene

Zvezna vlada je poslala v Cleveland 1,755,000 pol, ki bodo razdeljene po širnem Clevelandu in v okolici ter v bližnjih mestih okrajev kot Lake, Ashtabula, Lorain, Erie, Mahoning, itd. Te karte bo dobila vsaka družina v Clevelandu, da jih natančno izpolni in vrne poštenu uradu. Gre se za štetje brezposelnih v Ameriki. 355,000 hiš v Clevelandu bo dobilo te karte ne kasneje kot 15. novembra. Podrobneje o tem bomo še poročali.

Prerokuje ugodno

E. J. Kulas, predsednik Otis Steel Co., pričakuje, da bo leto 1938 jako ugodno za jeklarsko in avtomobilsko industrijo. Mr. Kulas pričakuje, da bo v prihodnjem letu narejenih najmanj 5,000,000 novih avtomobilov in trukov. Produkcija avtomobilov bo ugodno vplivala na jeklarsko industrijo.

Krompir in čebula

Na javni tržnici se je te dni podražil krompir in čebula.

Ženske za Elya

Preteklo soboto je obiskala uredništvo "The Cleveland Pressa" deputacija 50 žensk iz bližnjega mesta Euclid. Prišle so protestirat, ker omenjeni angleški dnevnik tako sramotilno piše o Euclidu in županu Elyu. Ženske so povedale urednikom, da so odposlane od kakih 500 gospodinj v Euclidu, ki protestirajo, ker se "Press" ne preneha vtika v njih gospodarstvo. Povedale so, da je Euclid čisto mesto, uprava najboljše, davki primeroma majhni, mnogo manjši kot v Clevelandu, kjer gospodari kapitalistični župan Burton, katerega "Press" tako v nebesa dviguje. Odkar "Press" napada Euclid, so postali ljudje vznemirjeni, vrednost posestev se zmanjšuje in prebivalstvo Euclida prihaja v slabo luč. Ženske so povedale urednikom, da če ima stric Sam zaupanje v Euclid s tem, da je Euclid dal najprvo izmed vsemi mesti v državi Ohio na razpolago denar za gradnjo novih hiš, bi uredniki "Pressa" storili dobro, če bi sledili Rooseveltu in imeli vsaj pol toliko zaupanja v državljane Euclida. . .

Pozdravi iz Kanade

Iz North Bay, Kanada, pošiljata pozdrave Joseph Birk in Albin Filipič. Pravita, da stašla na medvede. No, bomo videli, kaj bosta prinesla poleg prehlada. Zelimo jima pa, seve, najboljšo srečo.

Pogreb Mrs. Lovšin

Pogreb ranjke Katarine Lovšin se vrši iz Jos. Zele in Sinoj pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. v četrtek zjutraj ob 8:15 v cerkev sv. Vida in na Calvary pokopališče.

Vino na domovih

Na mnoga vprašanja glede vina na privatnih domovih odgovarjamo, da veljajo tudi letos iste določbe kot vsako leto. Vsak družinski glavar ima lahko v svoji kleti 200 galon vina, ne da bi plačal kaj davka, ako posest tega vina prijavi zveznim oblastem, katerih urad se nahaja v Standard posloppu na Ontario in Public Square. Kdor ne dobi permita iz omenjenega urada, bo moral pozneje plačati občutno kazen.

Nenavaden poskus

Galatz, Rumunska, 18. oktobra. John Manelescu, 33 let star, ki je bil radi tatvine obsojen v eno leto zapora, je včeraj napravil nenavaden poskus samomora. Svojemu sojetniku je vzel 13 novcev, katere je pogoltnil, misleč, da se bo zadavil in umrl. Toda tovarš v ječi, ves jezen, ker mu je Manelescu vzel denar, udaril tatu po hrbtu tako močno, da je Manelescu izkašljal ves denar iz sebe.

Mussolini šiba angleški nastop v Palestini

Rim, 18. oktobra. Dnevnik Popolo d'Italia, ki je osebno glasilo laškega diktatorja Mussolinija, priobčuje danes nenavaden oster napad na angleško vladno radi njene "barbarske in okrutne politike v Palestini." Ob istem času je poslalo mnogo vplivnih mohamedanskih voditeljev v Aziji in Afriki ostre proteste na Ligo narodov proti krutemu zatiranju mohamedancev od strani Anglije. Napad Mussolinija na angleško vladno prihaja ob času, ko se Anglija pogaja z Italijo, da slednja odstrani svoje čete iz španskih bojišč. Napad Mussolinija prihaja kot nekako svarilo Franciji in Angliji, da Italija ne bo mirno stala ob strani, ko Anglija in Francija protestirata proti laškemu vmešavanju v španske zadeve, dočim Anglija povzroča silno večje grozote v Palestini. Napad Mussolinija na Anglijo se deloma glasi: "Postave, ki so tisočletja garantirale civiliziranemu človeštvu gotove pravice se očitno gazijo v prah od strani Angležev v Palestini. Angleži zapirajo in mučijo absolutno nedolžne ljudi. Angleži so v Jeruzalemu porušili cela poslopja in ceste radi krivde posameznika, katerega niso mogli prijeti. Kaj bi rekli v Evropi, če bi vlada uničila cel četrto mesto v maščevanje radi enega samega morilca? Angleži danes v sveti deželi gospodarijo hujše kot je gospodaril kralj Herod, in radovedni smo, kaj poretče demokratično častopisje, ko se svoboda gazi v prah in muči ljudi v Palestini na nečloveški način. . ."

Nov grob

V ponedeljek popoldne ob 5. uri je preminul v bolnišnici Alojzij Jevnikar. Ranjki je bil dobro poznan kot brivec v brivnici ranjake Johna Kralla, poleg Novakove trgovine v Laušinovi hiši, in kjer se sedaj nahaja Mr. Gredene. Ranjki je bil fest korajžen fant, vedno vesel in zgovoren. Pred leti je odšel v Detroit, kjer je vodil brivnico, in ko se je vrnil, je opravil isti posel v Collinwoodu. Zadnjih par let je bolehal in je delal na relifu. Mati mu je umrla pred 3. leti. Bil je 50 let star in samec, doma iz Ljubljane. V Ameriki je živel 33 let. Tu zapuščal dva brata Ivana in Karola, ki bosta skrbela za doštosten pogreb ranjake. Pogreb se vrši v četrtek popoldne iz pogrebnega zavoda A. Grdina in Sinovi. Bodi ranjkemu ohranjen blag spomin!

Iz bolnice

Mrs. Mary Bajt, 1048 Addison Rd., se je vrnila iz bolnišnice. Prijateljce jo lahko na domu obiščejo.

Roparji v Clevelandu imajo svobodno življenje. Številne irgovine in osebe oropane

Cleveland. — Za viteze svetera je bila preteklo nedeljo in tudi včeraj, v ponedeljek, — dan svobode. Policija je dobila nešteto pritožb o oropanih trgovinah in klicev od posameznikov, ki so bili ustavljeni na cestah in izropani.

Več roparjev je bilo prijetih, toda večinoma od policije v predmestjih. Garfield Heights policija je dobila dva mlada roparja, ki sta po "težkem delu" ropanja zaspala v svojem avtomobilu v bližini Brunswick Ave. in E. 119th St. Oba sta izjavila, da sta bila že prej v zaporih radi ropanja.

Čedno oblečen moški je sinoči prišel v Clark's restaurant na 1901 W. 25th St. Prisilil je poslovojdjo, da mu je izročil \$50.00 iz registra, nakar se je vsedel k mizi in včeraj. Ko je bil gotov, je mirno odšel.

Drzni roparji so napadli v nedeljo ponoči lekarno Berke Drug Co. na 14040 St. Clair Ave. Porušili so del zida, ki vodi do le-

karne, in skozi odprtino so prišli v lekarno, kjer so z bombo porušili blagajno, odnesli \$668.00 in zbežali.

Komaj 18 let stari Wesley Townsend je bil v nedeljo zvečer ustreljen od vsakega maršala Eli Claicha v Moreland Hills. Fant je izropal gostino svojega strica na Kinsman Rd. Odnesele je \$500.00. Vaški maršal Claich je roparja zasledoval in ker slednji ni ustavil z avtomobilom, je maršal začel streljati in smrtno zadela roparja.

Dva roparja sta vdrla v Beebs lekarno na 8942 Euclid Ave. v nedeljo ponoči. Najprvo sta naročila pinace, potem pa zahtevala denar. Iz registra sta odnesla \$42.00, nakar sta pobegnili.

Imeli smo v Clevelandu še številno drugih ropov, toda prostora ni dovolj za opis vseh. Navedli smo le nekoliko primerov, da lahko spoznate vrednost zatrdil župana Burtona, ki pravi, da je Cleveland najbolj varno mesto, odkar je on župan. Da, najbolj varno mesto za — roparje.

Mož, ki je ukradel \$7.50, mora biti v ječi, dočim je milijonski slepar bil oproščen

Columbus, O., 18. oktobra. Dočim je governor Davey pretekli teden osvobodil Kenyon Painterja, bivšega direktorja Union Trust banke v Clevelandu, ki je bil spoznan krivim, da je poneveril dva milijona, pa mora ostati v ječi neki ropar, ki je bil obsojen v 25 let zapore, ker je ukradel \$7.50.

Governor Davey je izpustil milijonarja Painterja, ker je bil slednji bolan. Toda mnogo bolj bolan je ropar Edward Borchers, star 35 let, ki je bil obsojen v 25 let zapore radi ropanja \$7.50. Borchers sedi že šest, leto v zaporih, dočim se je Painter nahajal tam samo 23 dni.

Borchers je sicer siromak, nikoli nikogar, ki bi se pognel na njega. V ječi je nevarno zbolel. Že dve leti ga muči želodčni rak. Katoliški kaplan v ječi ga je že dvakrat priporočil governorju, da ga pomilosti, vrhovni zdravnik zaporov je storil isto, toda siromak Borchers, na pragu smrti, mora ostati v ječi, dočim je milijonar Painter "radi rahlega zdravja" bil oproščen. Med tem pa governor Davey spoznava kako silno napako je naredil, ko je pomilostil Painterja. Tekom starih dni je prišlo nad 5,000 protestnih brzojavk in pisem v governorjev urad.

Naznanilo predstave

Iz urada Jugoslovanskega kulturnega vrta se naznanja da se bo vršila predstava slik v prid vrta v sredo večer 27. oktobra v S. N. Domu na St. Clair Ave. Gospodarski odbor S. N. Doma je ugodil prošnji in dal na razpolago veliko dvorano s pridruženim vrtom. Za danes je znano že toliko, da bo ta večer, 27. oktobra, Kulturni vrt dogotovljen in bo omenjeni večer torej nekaj "likof." Slike in ostali program bo nekaj posebnega, o čemur bo odbor še poročal. — Predsednik.

Hvala Kanarčkov

"Kanarčki" se iskreno zahvaljujejo Rt. Rev. J. J. Omanu za velikodušno darilo, katerega jim je podaril ob priliki njih koncerta. Enaka hvala tudi Mr. Josephu Zeletu za darovano vsooto, ker se ni mogel udeležiti koncerta. — Tajnica.

Sinko dospel

Pri družini James Robich na Babbitt Rd. se je zopet oglasila tetica štorklja in prinesla čvrstega sinčka, ki je odvagal 9 funtov. Mati in dete sta zdrava v Boulevard bolnici. Vse je zdravo in obiski so dovoljeni. Iskrene čestitke!

Smrtna kosa

Včeraj zjutraj je preminula v Warrensville bolnišnici Marija Rus, rojena Krašovec, ki je dosegla visoko starost 83 let. Stanovala je pri družini Jos. Mlakar na Hubbard Rd. v Madison, O. Ranjka je bila doma iz vasi Travniki, fara Loški potok na Notranjskem, odkoder je prišla v Ameriko leta 1928. Tu zapuščala žalujoče štiri hčere, Mary Prijatelj na Chardon Rd. Antonijo Mlakar v Madisonu, Frances Zulich na E. 75th St. in Jennie Leskovec, ter štiri sinove, Johna, Jerrya, Jima in Louisa. Vseh osem otrok je v Ameriki. Pokojna je bila članica Oltarnega društva Marije Vnebovzete. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 8:30 iz Avgusta F. Svetek pogrebnega zavoda na 478 E. 152nd St. v cerkev Marije Vnebovzete in na Calvary pokopališče. Naše globoko sožalje preostalim, dobri ranjki materi pa naj bo ohranjen blag spomin!

Tretja obletnica

V spomin tretje obletnice smrti pokojnega Rudolpha (Dutch) Princa se bo v četrtek 21. oktobra ob 7. uri zjutraj brala v cerkvi sv. Vida sv. maša. Prijatelji in sorodniki ranjkega so prijazno vabljeni.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

4117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po razpisu: celo leto, \$5.50; pol leta, \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$8.00.
Posamezna številka, 3 cts.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$8.00 per year. Single copies, 3 cts.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. FIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 245, Tues., Oct. 19, 1937

Neodpustljiv greh governerja Daveya

Državlani države Ohio, zlasti pa državljani v Clevelandu so razočarani zmajevali z glavami pretekli petek, ko so čitali novico, da je governer države Ohio Martin L. Davey pomilostil bivšega bankirja, sportnika in največjega delničarja zaprte Union Trust banke v Clevelandu — Kenyon Painterja.

Kenyon Painter je bil še leta 1933, kmalu po bančnem krah v Zedinjenih državah, obtožen od delničarjev in vlagateljev Union Trust banke, katere podpredsednik je bil, da je na nepošten način manipuliral z bančnim denarjem, to je, z denarjem vlagateljev. Naj pripomnimo, da je bila Union Trust banka v Clevelandu pred kraham največja banka v državi Ohio, ki je razpolagala s premoženjem nad \$300,000,000.

Tekom preiskave se je dognalo, da dočim je večina manjših bank bila prisiljena zapreti na neizogibnih posledicah Hooverjeve finančne in gospodarske krize in manjše banke niso bile odgovorne, ker so padle vrednosti posestev in delnic, kar so povzročili velebankirji na Wall Streetu, pa se je v slučaju Union Trust banke izkazalo, da je bila kriva zatvoritvi banke skrajna zanikernost, zapravljivost in skoro blazna špekulacija z vrednostnimi papirji.

Kenyon Painter je znal za vse te nerednosti in grehe in namesto, da bi kot eden prvih delničarjev in kot direktor banke skušal ustaviti zapravljanje denarja, je molčal in prikrival. S tem je direktno in indirektno povzročil, da je moral najmočnejši denarni zavod v Clevelandu zapreti. V tem zavodu so imeli tudi naši Slovenci najmanj tri milijone dolarjev.

Oblasti so aretirale Painterja. Kot milijonar je najel najboljše odvetnike. Tožba se je vlekla po vseh mogočih sodnih: na Common Pleas sodnji, na apelatni sodnji, na zvezni okrajni sodnji, na zvezni okrožni sodnji, na zvezni apelatni sodnji in končno je prišla na najvišjo sodnjo Zedinjenih držav. Vse sodnije od prve do zadnje so Painterja proglasile krivim, da je kriminalno postopal z denarjem drugih ljudi.

Painter je dobil pošteno sodbo, pošteno obravnavo in še vse preveč so dobrodušno postopali z njim. Mislil je, da ker je milijonar, se bo znal umakniti kazni. Toda kadar je greh prevelik, sodnija ne more drugega kot izreči krivdorek. Painter je dobil zapor od dveh do tridesetih let!

Junija meseca, 1937, je bil odpeljan v državne zapore v Columbusu. Kakor hitro je bil Painter v zaporih, je postal iz zločinca — hinavec. Zbolel je nenadoma. Prej čvrst in močan — saj je po afriških divjinah dolga leta preganjal divje živali, streljal leve, žirafe, slone in nosoroge. Za vse to je bil zdrav, samo za zapor, kjer bi se moral pokoriti za svoje grehe, je bil — bolan.

Ni bil še 30 dni v zaporu so že dvignili razni kapitalisti jeremijado, da bo siromak Painter umrl, ako ga ne izpustijo. Bogme, vsi moramo enkrat umreti. Kdor je zločinec, naj umre v zaporu, poštenjak umre doma v domači postelji. Za Painterja se je potegnil pri governerju Daveyu neki drugi milijonar — Joseph R. Nutt, blagajnik republikanske narodne stranke. Ta je osebno vplival na governerja Daveya toliko časa — in to je governer Davey sam priznal — da je končno pomilostil governer "siromaka" Painterja in ga izpustil. Kako sta demokrat Davey in republikanec Nutt to stvar obravnavala, nam bo zgodovina mogoče v bodočnosti razložila podrobneje.

Painter je bil izpuščen, ker je bil bolan. Oh, bolnih jih je mnogo v državnih zaporih v Columbusu. Na duhu in telesu! Vzemi slučaj priprostega moža po imenu Edward Borchner. Borchner je dobil 25 let zapore, ker je ukradel nekemu \$7.50. Sedem let že sedi v zaporih. Tam je tudi zbolel. Prijel se ga je rak v želodcu. Mož je bolan, strašno bolj bolan kot je milijonar Painter. Smrt ne bo več dolgo čakala na Borchnerja.

Painter je bil obsojen na do 30 let zapore. Borchner v zapor do 25 let. Painter je bil samo 23 dni v zaporu. Poneveril je \$2,000,000. Borchner je poneveril \$7.50 in sedi že sedem let v zaporih, smrtno bolan. In Borchner bo še sedel v zaporih, dočim se bo Painterju na svobodi kmalu zdravje vrnilo. Borchner nima denarja in bogatih prijateljev, zato ga je gov. Davey prezl. Painter ima denar in prijatelje, in z zlatom osel preskoči vsak zid.

Sram nas je lahko, ker je Davey storil ta neodpustljivi greh nad človeško družbo. Mislili smo, da je demokrat kaj takega nemogoče narediti.

Kaj pravite!

Neprestani poboji laških vojakov v Etiopiji od strani domačin kaže, da so si tam Italijani spekli precej vroč krompir.

Žorž Kasunič piše, da je videl v mestu pasjo parado, kjer je imel vsak pes ogrinjalo ali pelerino in na njej napis — Burton. To ni še nič. Mi smo videli psa, ki se je prislonoil na stojalo, kjer visi Burtonov napis in nekaj odpravil.

BESEDA IZ NARODA

Zdivjana ribniška dolina

(Izvirno poročilo)

V zadnjih dneh septembra so ob Kolpi priredili naši hrabri vojaki jesenske manevre, v ribniški dolini pa jih nekako istočasno prirejajo medvedje, jeleni in divji mrjasi. Prav do hiš in selišč si držejo. Zadolje, Dane, Otavice, Lipovec in Dolenja vas so kar oblegane, pa povsod od drugega kadra. Medved se mora zrediti za zimo, jelen in mrjasec pa tudi kmalu ne bosta imela tako dobre mize.

V Zadolju je medved že kar vsakdanji gost. Pred mlinom sedi in drži v šapah mlado srnico, ki mlo joče. Kako jo je neokretnež ujel, je nepojmljivo, menda je trudna revica trdno zaspala. Pa se ta kosmata mrha nič ne ženira, menda ve, da je tudi on pod zaščito. Na pomoč pa se srnici tudi nihče ne upa, saj bi bil morda kaznovan, ako bi jo jedel kmet namesto medveda. Če pa ni mesa, je tudi kuruza dobra, ki mu gre jako v slast. Po 300 do 500 štokov je pohrustal vsakemu posestniku.

Zadoljci se prav oprezo ozirajo na vse strani, kadar gredo v Ribnico. Neki odnotni bogoslovci, ki zahaja vsako jutro v Ribnico k sveti maši, se prav urno s kolesom pomakne iz gozda, saj ni nič kaj prijetno srečati se s takim le hrustom, ko človek ne ve za njegove misli. Mlad mož je pretekle dni srečal kar tri kosmatince naenkrat, lasje so se mu nekam trdo ježili in je bil vesel, da se je razdalja čim dalje bolj večala, zlasti medvedke so muhaste. Lovci se je komaj rešil na visoko skalo, ko mu je medvedka z mladim zapašlo svojo neprijetno pesem. Izletnik, ki hoče uživati razgled z "Ribniških svatov," se pred njo urno spusti po kamniti drči navzdol, da ima potem opravka krojač in perica.

Ljudje ponoči kurijo pred koruzo in postavljajo strašila. Pa je mnogo nič kaj prijetnih prizorov, včasih tudi zabavnih in smešnih. Fant iz Dolenje vasi hoče zakuriti ogenj. V koruzi nekaj zažame; meni, da je jabezec, s palico še potolče in posveti z žepno svetilko. Pa jo, pred njim se postavi medved na zadnje noge, pripravljen za ljubzenski objem, če bi bilo treba. Toda od luči prestrašen za rjove, fant tudi zavpije, pa ne od veselja in navdušenja, in tako odkobacata vsak na svojo stran z različnimi občutki in naglico. Fant pa zatrjuje: "Če nam vso koruzo poje, samo da sem odnesel zdravo kožo in pete!"

Kmet iz Blat stavi zvečer strašilo v koruzo, tudi sosed pride po istem poslu na njivo. Zaslisi šum, ubere jo, za seboj pa sliži klic: Sosed, saj sem jaz! Torej je tudi strašilo včasih samo za ljudi. Kako je fant od fare pred medvedko na bukev ušel in jo toliko časa s palico po gobcu tolkel, da ga je pustila, ker so jo klicali mladiči, zveni nekoliko po lovski latinščini, pa vendar trdijo z vso resnostjo, da je bilo res tako. Kosmač prav drzno prihaja tudi na trske njive.

Pravijo, da je v Veliki gori nad 40 medvedov, a točnega kosmatinskega štetja si nihče ne upa izpeljati. Zadnji čas se je število te divjadi še pomnožilo, ker so se mnogi medvedi priselili kot begunci iz vojnege ozemlja iz Bele in Suhe Krajine, zlasti pa iz Auerspergovih gozdov in Kočevskega roga. Lovci bi imeli bogate trofeje, ako bi ne bilo kosmatinske zaštite.

Druge nadloga so tolpe jelenov, ki so se neverjetno razpalsi. Cele črede prihajajo na za-

doljske in danske njive in rjove in tulijo, kakor bi delali juriš na poljske pridelke. Cele njive svinjske repe so opustošene. Zadolje in Dane pod Veliko goro so jim pravi eldorado. Na drugi strani pa z Male gore juršajo cele črede divjih prašičev, ki zlasti v Otavica in Lipovcu povzročajo pravo opustošenje. Kmet se brani, kolikor se more, tako da še ponočnega počitka ne pozna. Pa kaj premore s samo pestjo in palico! Gospodje, ki so zase prihranili ta "špas" in škodljivo zverjad zaščitili pred kmetom, naj tudi kmeta zaščitijo pred njo ali pa vsako prizadeto škodo prav pošteno povrnejo, saj danes vsaka zabava nekaj stane. Tako je misel nezaščitenega kmeta, ki noče, da bi drugi spravljali, kar je on sadil in sejal, in je torej sit divjaške vojske v Ribniški dolini.

Vabilo na Zvonov koncert

Cleveland (Newburg), O. — Že zopet prihajajo dolgi zimski dnevi ter hladne noči. Nič več ni tistega veselja polnoletnih dni, ko smo se shajali na prostem v naravi in občudovali božje stvarstvo, ko so ptički prepevali in nam veselje delali. Sedaj je zopet prišel čas druge zabave in raznih prireditvev. Tako se je tudi pevsko društvo Zvon namenilo, da priredi svoj običajni pevski koncert in sicer v nedeljo 31. oktobra zvečer.

Ta slavni pevski zbor, ki je že znan daleč naokrog kot najboljši, priredi vsako jesen in na pomlad po en koncert, ki je vselej dobro obiskan. Ni mi treba veliko pisati, da ima Zvon vse dobre pevske moči. Če nastopijo v solih, duetih, kvartetih ali v zboru, vselej je veselje jih poslušati, vselej nas očarajo s svojim nastopom ter lepim, ubranim petjem narodnih in umetnih pesmi.

Društvo Zvon bi moralo nastopiti v velikih javnih dvoranh, kot je, na primer, naša mestna dvorana, ker ta zbor je zmožen takega nastopa.

Slovenci v Clevelandu smo zadnje čase precej na dobrem glasu. Znani smo kot napreden in kulturni narod. S svojo pesmijo bi se še bolj povzdignili, ker slovenska pesem očara vsakega, tudi tujca. Čast našemu baritonistu, Tonetu Šublju, ki z našo slovensko pesmijo povzdiguje naš narod tam daleč v Južni Ameriki. Slavnja ljubljanska opera je dala že več takih pevskih moči v širši svet, katere smo tudi mi že slišali, kot tenorista Banovca, sopranistino gospo Louše, ki so ponesli slovensko pesem po širnem svetu.

Leta 1931 je imel Tone Šubelj koncert v New Yorku. Navzoča je bila slučajno Mrs. Eleonor Roosevelt, ki jo je lep glas našega pevca tako prevzel, da ga je povabila v Belo hišo, kamor je Šubelj tudi šel. Tako, vidimo, je bila zapeta naša pesem na najbolj častnem mestu in odobravana od najbolj vplivnih oseb.

Torej rojaki in rojakinje, ki imate čuteče srce do kulture in napredka, tudi na 31. oktobra ne bomo ostali doma. Saj smo sami domačini in pravimo, da smo si bratje in sestre. Zato bomo pa prišli vsi na ta slavnostni koncert, ki ga priredijo najboljši izmed najboljših pevcev, ki jih premore ameriška Slovenija. Vsi prav vsi smo vabljeni, domači in odaljeni pridite v naš slavn Noviburg na 80. cesto, da napolnimo to lepo krasno dvorano. S tem bomo pokazali, da cenimo ta pevski zbor, ki nam je v čast in ponos.

Anton Meljač, zapisnikar.

16-letnica Združenih Slo-venk št. 23 SDZ

Vsakega društvenega uradnika ali uradnice je dolžnost, da vodi agitacijo za svoje društvo in to glede članstva kot tudi njih društvenih prireditev. Sezona za te se je sedaj odprla po naših Domovih in dvoranh. Članice oziroma članstva dolžnost pa je, da se vselej takim apelom tudi odzove. Saj nihče izmed teh društvenih agitatorjev ne dela in se ne žrtvuje za svoj lasten žep, ampak v prid društva, odnosno članstva. Ako bi društveni uradniki zanemarjali svoje dolžnosti napram svojemu društvu, odnosno organizaciji, dvomim, da bi ameriški Slovenci beležili take uspehe na kulturno-prosvetnem kot tudi na polju naših bratskih organizacij. Žal, da velikokrat ni tistega povoljnega odziva na razne apele teh društvenih delavcev.

Na vse to predvidevam, ko to pišem z namenom na našo nedeljsko prireditev, ko obhaja našo društvo svoj 16 letni jubilej in to v nedeljo 24. oktobra, v spodnji dvorani SDD na Waterloo Rd., pričetek ob sedmih zvečer.

Sedaj, ko se je odprla sezona za prireditev znotraj, bodo navzoči le eni in isti obrazi, katere smo običajno javni videti na naših prireditvah. Žal je pač to, da se drugače precej potroši za razne nekoristne namene.

Kaj bi bili, na primer, danes ameriški Slovenci, ako nas ne bi združile razne naše organizacije, kulturna in druga društva? Lepo je to in za narod silno koristno, samo če ne bi v pretežni večini prešlo vse to delo na rame samo nekaterih.

Zato naj bo ta apel, ki ga pišem, drage sestre, da se zavedate svoje članske dolžnosti in pridete v nedeljo 24. oktobra na svojo društveno prireditev in pripeljite tudi svoje moše s seboj, svoje prijatelje itd. Da ne bo potem, ko se bodo delali računi, samo za kriti stroške ali pa še ne. Ako bomo imeli uspeh, bo uspeh nas vseh. Vstopnina bo samo 25 centov. Vsaka mora vzeti najmanj po eno vstopnico. S tem pa še ni rečeno, da doprinesete vse, če kupite vstopnico. Vaša dolžnost je, da tudi pridete. Dvorana SDD je velika in godbeniki rajši svirajo lepe komade, če vidijo lepo udeležbo, kot pa da bi igrali praznim stenam. Apeliramo tudi na ostalo občinstvo, posebno pa še na članstvo SDZ. Naprošen je tudi gl. odbor SDZ, da nas poseti.

Združene Slovenke smo organizacija pri SDZ in smo se tudi vedno zavedale svoje dolžnosti. Kadar je šlo za naš narod, smo se dosledno odzvale po naši moči, najsi bo kulturnim ali drugim društvom.

Torej, kot sem že rekla, v nedeljo naj bo naš dan, dan Združenih Slovenk. Za vse bo skrbel odbor. Dale bomo tudi lepo darilo. Torej na svidenje 24. oktobra ob sedmih zvečer v spodnji dvorani SDD na Waterloo Rd. Sestrski pozdrav,

M. Durn, tajnica.

"Moj otrok se tako težko uči"

V prvem šolskem polletju prihaja prav malo očetov in mater v šolo, zlasti pa ni onih, ki pridejo šele proti koncu šol, leta, rekoč: "Moj otrok se tako težko uči. Popoldne sploh ne sme iz sobe, zmeraj se mora učiti in več je tepen ko sit. A vse nič ne zaleže, tako težko mu gre vse v glavo!"

Ravnanje takih staršev izpričuje popolnoma napačno pojnovanje njih otrok in vzgoje in izobrazbe. In ker je takih staršev kaj veliko, naj tu povemo par tozadevnih besed.

Zmožnosti, ki počivajo v otroku, so neskončno različne. Če ne uspeva v šoli, nikar ne rečimo,

da je tepec, da je lenoba in za-bit. Mogoče spada otrok k onim, ki se počasi ali pozno razvijajo, mogoče so njegove zmožnosti take, da niso vprav za šolo, mogoče je kje kaka vrzel, ki se radi ne spet in spet vse zruši, kar koli s trudom postavi; mogoče je pa resnično slabo darovit, je kam drugam usmerjen; mogoče pa je tudi zares len. Treba se je pogovoriti s šolo, potrebno je tudi, da se malo preišče zgodovina družine, sorodnikov, zmes krvi, dasi je to težavna zadeva.

Na vsak način pa je ravnanje staršev, kakor je zgoraj omenjeno, od začetka do konca napak. Otrokov glava vendar ni posoda, kamor bi kolo vival učeno! Iziobrazba in učenje je nekaj, kar moremo najlepše primerjati s poljedelstvom. Da njiva obrodi, je odvisno od kakovosti zemlje, od obdelovanja njive in od kakovosti setve, slednjič pa tudi od blagoslova božjega. Z ukazi in "drdranjem," vlivanjem v možgane in raznimi tepeži in strahci se tu ne da dosti ali pa nič doseči! Na vsak način je popolnoma zgrešeno, da otroku vzamemo svobodo, ga prisilimo k delu, dokler ne omaga in ga šetepemo. Tu je treba reči le: Ubogi otroci! Starši sami pa bodo doživeli prav žalostne sadove.

Ali more cvesti rastlina, če jo deneš v temno kamro? Mladina je potrebna zraka in luči, sonca in gibanja, svobode in veselja. Otrokova sila se mora spet in spet razmahniti, odpočiti in osvežiti, sicer usahne in zakrknje. Bodi da se otrok še tako težko in slabo uči, — da je na soncu in da se razmahne v svežem zraku — to je njegova sveta pravica!

Otrok pa, ki je prisiljen, da čepi v sobi, izgubi tudi druge zmožnosti, saj ga železna disciplina povsem zaduši.

Saj je čudno slišati, a je vendarle res, da marsikateri otrok radi preobilnega dela, radi čepjenja v sobi in radi večnih ukazov, ne ostane zdrav in začne tudi njegov značaj bolehati. Tudi najboljši stroj ne more neprestano teči in proizvajati. Pa naj bi razvijajoči se človek prenesel tak napor?

Kako pa naj drugače dosežemo, da bo otrok česa sposoben, da bo kak človek sploh česa zmožen?

Sleherno delo mora biti izvršeno s svežostjo in čilostjo. Človeške moči pa so omejene in če je preveč napora, je tudi utrujenost tu in delo je pomanjkljivo ali pa sploh ne more biti izvršeno.

Dalje je treba tudi volje in ljubezni za sleherno duševno delo. Kar otroka zanima, kar rad dela, tisto je naravnost sijajno narajeno. Da bi pa nasilje in grožnja in celo palica mogli porajati voljo in ljubezen do dela, — tega pač ne more nihče trditi.

Koniec modrosti je torej ta, da bo sleherni otrok tisto stvar najboljše izvršil, kar bo storil spočeti, voljan in iz ljubezni.

Res je, da to navodilo še ne obsega vsega v tem pisanem življenju. Koliko drugačnih ovir in prilik imamo še na svetu! Marsikaj se bo razjasnilo, če otroka opazujemo in se pogovorijo s njim. Mogoče ga obdaja kak železen kolobar stvari, ki jih ne dume in tak obroč je treba razbiti.

Mogoče otrok ni zdrav ali se pravilno ne razvija? Tedaj mu je treba okrepčila, pažnje, zdravljenja. Ali pa, če je nagnjen k lenobi, kar pa skoraj noben zdrav otrok ni, mu je treba v nomer prigovarjati in razlagati, da je vsak človek dolžan delati. In slednjič, če ne zaleže ne to ne ono: potrpeti je treba z otrokom, zadovoljiti se z majhnimi uspehi!

Ivan Krdel, star 26 let, iz Ozeljana, se je moral zateči v bolnico, ker je dobil številne rane po vsem telesu zaradi eksplozije manjšega projektila, ki je ostal še od svetovne vojne.

IZ PRIMORJA

—Matej Bole. V Trstu je umrl Matej Bole, pomorski kapetan, v 41 letu starosti, doma iz Rojana. Pred kratkim je obol el in se moral podvreči operaciji jetrnih kamnov, ki pa je ni prenesel. Zalujoči vdovi in hčerki naše sočalje!

—V Novakih so našli mrtvo v bližini njenega stanovanja Marjijo Peternej, staro 49 let. Vzrok njene smrti je neznan.

—V Močilah pri Kanalu so karabinerji aretirali 33-letnega Berdona Štefana, ki je osumljen, da je ubil Antona Kumarja, starrega 71 let, iz Humarjev.

—Kaznovan je bil 29 letni Pavšič Iv. iz Grgarja, ker je stalno nadlegoval 29 letno Dorotejo Cigoj z raznimi ljubezenskimi obljubami in ker jo je tudi vedno zasledoval.

—Antona Zurina iz Opatjega sela na Krasu so karabinerji aretirali, kar je v prepiru ranil Josipa Pahorja. V prerekanju se je Zurin zaletel v Pahorja in ga težko ranil po obrazu.

—Ko se je 17-letni Marcel Sanein peljal po škedenjskem klanecu, mu je nenadoma preprečil pot neki starček, zaradi česar je moral narediti oster ovinek, ki je bil zanj usoden. Padel je tako nerodno s kolesa, da je dobil težke notranje poškodbe in je po dveh urah našo umrl v bolnici.

—Na Opčinah je umrl trgovec Ivan Žerjal v 64. letu starosti.

—Tržaško apelacijsko sodišče je zavrnilo sodbo goriškega sodišča, na podlagi katere je bil Stanislav Sirk iz Kojškega kaznovan na 2 leti zapore in 20,000 denarne kazni zaradi bega čez mejo. Sirk je bil takoj izpuščen.

—Smrtna nesreča se je zgodila pri gradnji nove elektrarne v Doblarju. Zaradi mine, ki je bila postavljena v tunel, je močan zračni pritisk podrli v bližini stoječe ogrode, katero je pokopalo pod seboj tri delavce. Dva so kmalu rešili in sta zadobila težke poškodbe. Tretjega pa niso mogli še izveči, ker ga je tramovje pokopalo globlje in ga tudi ubilo.

—V Selu na Krasu sta se 15-letna dečka Vladimir Pahor in Dušan Blažič igrala. Pri tem je bil Pahor težje pobil. Naslonili so ga na skalo. Toda po nesreči je padel z nje in se težko ranil po glavi. Dobil je pretres možganov in delno omtvičenjske telesu. Prepeljali so ga v goriško bolnico, kjer je kmalu na to umrl. Pahor je bil skoraj slep zaradi eksplozije granate, prav težke poškodbe na očeh zaradi granate ima tudi Blažič.

Ce verjameste al' pa ne

Ribničan po praska po Starem argu v Ljubljani. Po opravih je prišel in se mu kar nikamor ne mudi, saj je dan dolg in človek malokdaj pride v slavno prestolico Slovenije.

Kar po sredi ceste jo maha. Kdo se bo ogibal po pločniku tistim ljubljanskim škricom, ki mislijo, da je Ljubljana samo zanje postavljena.

Za njim privozi ljubljanski tramvaj in voznik zgoni in vpije na Ribničana, naj se umakne. Pa bilo je, kot bi zvonil gluhih ušesom, ker Ribničan se ne umakne s tračnic in se toliko zmeni za tramvaj kot bi ga ne bilo, če si celo mar pregrešno ne misli, naj ga tramvaj piha v uho.

Sprevodnik privozi tik za Ribničanom in zaypije nad njim:

"Vi, slišite, neroda krevljasta, ali se ne morete umakniti s poti?"

Ribničan mu pa mirno odgovori: "Jaz se lahko umaknem, če se hočem, preteto ne bodi, pa se daj ti, če se moreš, ha, ha!"

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem izvirniku K. Maza

"Človek, bodi kdorkoli, pa za tvojo predrznost te bom najstrožje kaznoval! Muebarek je svetnik, je ljubljene Allahov, čudodelnik je! Če hoče, lahko prikljče ogenj z neba na tebe!"

"Molči, kodža baša!" sem ga zavrnil. "Ako misliš govoriti, govori pametno, ne pa takih neumnosti! Tale stari Muebarek ni nikak svetnik in tudi ne čudodelnik! Slepjar je, hudoben človek, zločinec!"

Med občinstvom so se čuli grozeči glasovi. Najbolj glase pa je bil Muebarek sam.

Vstal je, dvignil roko proti meni in kričal:

"Džaur je, neveren pes! Preklinjam ga! Naj se džehenna odpre pod njim in naj ga pogoltne pogubljenje! Hudobni duhovi ga bodo še—"

Dalje ni prišel.

Halef je zamahnil in oplazil starega grešnika z bičem, da je nemudoma utihnil in z obema nogama hkrati poskočil.

Drzno je bilo, kar smo počeli, njeni, tvegali smo vse. Nekaj trenutkov je vladal grozeč molk, nato pa je zavalovelo med občinstvom. Ljudje so vpili, groznje so padale, vse je tiščalo naprej.

Položaj je utegnil postati usoden. Brž sem stopil k Muebareku in zavpil z močnim glasom v grozečo gnečo:

"Tiho pa mir! Dokazal vam bom, da je tale človek res slepar in velik zločinec!"

Mignil sem Halefu:

"Posveti bliže!"

Stopil je po najbližnji lonec, sam pa sem pograbil sleparja z desnico za vrat, z levico pa sem mu raztrgal cunjavi kuftan.

In res je bilo, kar sem slutil.

Svetnik Muebarek in hromi berač Busra, ki se je mukoma vlačil po berglah, sta bila ena in ista oseba. Kakor mu je kazalo, se je Muebarek prelevil v berača na berglah in narobe. In kadar se je pokazal med ljudmi kot Muebarek, je nosil bergle s seboj pod kuftanom.

In tiste beračeve zločljive bergle so visele Muebareku na desni in levi pod pazduho. Vzel sem mu jih in jih pokazal ljudstvu.

"Poglejte, vi ljudje, kdo je Muebarek! In kako vas je varal! Poznate tele bergle? Ali niso tiste, ki jih je nosil berač Busra?"

Opazil sem tudi, da je sleparjev kuftan od znotraj drugače pobarvan ko od zunaj. In vse polno žepov je imel.

Segel sem v prvi žep, ki mi je prišel pod roko, in izvlekel kosmat predmet. Lasulja je bila, prav tisti kuštravi, sršavi lasje, ki jih je nosil berač Busra.

Muebarek se je izprva tako prestrašil, da na odpor niti mislil ni. Ko pa sem mu segel v žepe, je zakričal na pomoč ter suval z rokami in nogami v mene.

Mignil sem tovarišema.

"Očko in Omar, držita ga! Pz krepko! In če ga tudi boli!"

Pograbila sta ga, Halef je svetil, sam pa sem segal v žepe, vlačil in dan različne predmete in jih razlagal ljudstvu. Nihče ni ugovarjal, vse je molče in napeto gledalo in poslušalo.

"Tegale človeka ste imeli za svetnika," sem pravil. "V resnici pa je zaveznik Žutega, ali pa morebiti celo Žuti sam. Njegova koča gori pri razvalinah je skrivališče tatov in roparjev, kar vam bom dokazal. Preoblečen za berača se je plazil po mestu in po okoliščini iskal, kje bi se našla prilika za tatvino ali pa za kak drug zločin."

"Berač Busro vsi dobro poznate, kajne? In glejte, berač Busra pa svetnik Muebarek sta ena in ista oseba! Tule vidite

bergle, ki se je po njih vlačil Busra! Kadar se je preoblekel za Muebareka, si je privezal bergle pod pazduho. Ropotale so pri hoji pa ste pravili, da mu kosti šklepečejo. In tule vidite lasuljo! Ali niso isti kuštravi lasje, ki ste jih videli na glavi berača Busre?"

Segel sem v drug žep in privekel na dan škaflo.

"Tule vidite škaflo s semleto barvo! S to barvo si je namazal obraz, kadar se je spremenil v berača, da so bila njegova lica zasinela, kot da je ozebel."

Spet v drugem žepu sem našel cunjio in steklenico. Pregledal sem oboje in razlagal:

"Tule je cunjia, ki si je z njo barvo brž obrisal, kadar se je spremenil v Muebareka. In tule je steklenica, voda je še v njej. S to vodo se je umil na krajih, kjer ni bilo lahko dobiti druge vode."

Spet sem segel v žep.

"In tule—kaj pa je to? Dve polkrogli iz gumija. Čemu ju je neki rabil? V usta si ju je dal, kadar se je naredil za berača, da so bila lica napihnjena. In—ali vidite, da je njegov kuftan od znotraj temnejše barve ko od zunaj? Kadar je bil za berača, ga je obrnil in kuftan je bil podoben staremu, temnemu površniku."

"Berač Busra se je torej lahko spremenil v svetnika Muebareka, kadarkoli je hotel. To dokazujejo ti predmeti. Pa še en dokaz vam bom povedal."

"Ali ste kedaj videli Muebareka skupaj z beračem Busro? Nikdar ne! In vendar sta si bila dobra prijatelja. Seveda, bila sta oba ena in ista oseba!"

"In še tole. Kedaj se je pojavil Muebarek v Strumici? Pred šestimi leti, kajne? In prav ob tistem času je prišel v Strumico hromi berač Busra, kakor se vsi prav dobro spominjate."

Moji dokazi so delovali prepričevalno. Od vseh strani so doneli klici pritrditve in odobravanja.

Iz žepa sem potegnil nekaj v cunjio zavitega. Razgrnil sem cunjio in našel v njej zapestnico, niz starih benečanskih cekinov. Dvanajst jih je bilo, ne nekatere jih je bil kov še dobro ohranjen. Kje neki je lopov ukradel zapestnico?

Pokazal sem jo ljudstvu.

"Tule sem našel zapestnico iz samih zlatih cekinov. V tole cunjio je bila zavita. Gotovo jo je ukradel. Poizvedujte, morebiti najdete lastnico."

Tedaj se je oglašil za menoj prevpit glas.

"Zapestnica z dvanajstimi cekini? Pokaži! Morebiti je moja. Pretečeni teden mi je nekdo tako zapestnico ukradel iz omare."

Nohuda je bila, čista, ki je zdravila svojo mladost in lepoto z usedlino čudodelnega strumiskega vrelca. Vzela mi je zapestnico iz roke in jo iznenadeno gledala.

"Allah!" je kričnila. "Moja je! Podedovala sem jo po materi. Ze stoletja je last naše rodbine!"

Pokazala jo je možu.

"Poglej pa povej, ali ni res moja!"

"Pri Allahu!" je pritrdil. "Tvoja je!"

Z Nohu sva se že pri studencu dobro razumela, pač zato, ker sem voljno in potrpežljivo poslušal njene slavospeve na čudodelni vrelce, od katerega je upala zdravja in lepote. Važen zaveznik je z njo prirastel moji stranki in koj sem porabil njeno naklonjenost.

"Povej, Nohuda," sem jo vprašal, "se morebiti spominjaš, kedaj je bil Muebarek zadnji krat pri vas?"

V Julijski krajini 25 denar-nih zadrug v konkurzu

V zadnjem času so prešle v likvidacijo Hranilnica in posojilnica v Kortah pri Izoli, ki je bila ustanovljena leta 1908, Hranilnica in posojilnica v Roču, ustanovljena leta 1899 ter Kat. kmečka posojilnica v Rovinju. V Smihelu pri št. Petru na Krasu pa je od 15. maja tega leta v likvidaciji tamkajšnja Kmečka hranilnica in posojilnica, ustanovljena leta 1910, ki je zadala kmetom zlasti iz Smihela, Narina in Nandjega sela občuten in težak udarec.

Med tem je pa 25 naših denarnih zadrug pod pritiskom oblasti napovedalo konkurz, in sicer:

Posojilnica v Šebreljah, ki je šesta med najstarejšimi denarnimi zadrugami v Julijski Krajini in je bila ustanovljena že leta 1890;

leta 1897 ustanovljena Hranilnica in posojilnica v Solkanu pri Gorici in istega leta ustanovljena Kmečka hranilnica in posojilnica v Šturjah pri Ajdovščini;

leta 1898 ustanovljene Kmečka hranilnica in posojilnica v Šmarju, Kmečka hranilnica in posojilnica v Šmartnem pri Kojnem, Kmečka hranilnica in posojilnica v Trnovem pri Gorici, Kmečka posojilnica v Rihemberku in

leta 1899 ustanovljeni Osrednja posojilnica v Gorici, ki je prešla v likvidacijo že 16. marca 1934, in Kmečka posojilnica in hranilnica v Črničah;

leta 1900 ustanovljena Ljudska hranilnica in posojilnica v Kamnjam;

leta 1904 ustanovljena Ljudska posojilnica v Rihemberku;

leta 1905 ustanovljena Hranilnica in posojilnica v Podbrdu;

leta 1906 ustanovljena Kmečka posojilnica in hranilnica v Oseku;

leta 1907 ustanovljena Kmečka hranilnica in posojilnica v Lokavcu;

leta 1908 ustanovljene: Posojilnica v Drežnici, Hranilnica in posojilnica v Prvačini, Kmečka hranilnica in posojilnica v Kostanjevici na Krasu, Kmečka hranilnica in posojilnica v Kozani, Kmečka hranilnica in posojilnica na Šentviški gori, Kmečka hranilnica in posojilnica v Pliskovici na Krasu, Kmečka hranilnica in posojil-

nica v Šmarju, Kmečka hranilnica in posojilnica v Šmartnem pri Kojnem, Kmečka hranilnica in posojilnica v Trnovem pri Gorici, Kmečka posojilnica v Rihemberku in

leta 1909 ustanovljeni Kmečka hranilnica in posojilnica v Vel. Zabljah in Posojilnica v Podmelcu.

Če primerjamo skupno število gori navedenih hranilnic, ki znaša 29 s celokupnim številom denarnih zadrug v Julijski Krajini, pomeni to eno petino denarnih zadrug. Naše denarne zadruge so postopoma nastale vse od leta 1880 (ko je bilo, kot prva zadruha, ustanovljeno Gospodarsko društvo v škednju pri Trstu) pa do konca 1914. V tem letu so bile ustanovljene zadnje denarne zadruge. Potem je radi svetovne morije vse zaostalo. S prihodom Italijanov, zlasti pa z nastopom fašizma so bile vse zadruge, med njimi tudi denarne, katerih je bilo 160, zapisane nasilnemu propadu. Rapidno so začele pešati zlasti potem, ko so bile uničene zadrugne zveze, glavna opora naših zadrug.

Uničenje denarnih zadrug pomeni za našega kmeta tudi

njegovo gospodarsko uničenje. V svoje, s svojim delom in s svojimi žulji ustanovljene zadruge je imel kmet vedno polno zupanja. Vanje je vložil marsikak Amerikanec ves svoj zaslužek, ki ga je prinesel s seboj čez morje, vanje je vložil naš kmet, obrtnik in trgovec svoje prihranke za kritična leta. Pri njih je iskal pomoči z nesrečami preobloženi gospodar in jemale posojila obrtnik in trgovec. Danes so vsi enako udarjeni. Oni, ki se je zadolžil na hipoteko so mu imetje poslali na boben, oni ki je vlagal, je vse zgubil in mora ob hranilničnem polomu še doplačevati visoke denarne zneske. Z napovedjo konkurzov za drugam bo marsikateri naš kmet, ki je še vedno upal, da se bo polagoma znebil dolga in opomogel, zgubil svoje premoženje.

Kaj pomeni polom domače hranilnice pri sistematičnem uničevanju gospodarstva našega človeka se fašizem dobro zaveda, zato, ne samo mirno dopušta, ampak tudi likvidacije in konkurze zadrug podpira in forsira.

Nagel in vsestranski postanek dobrega združništva v Julijski Krajini kot tudi njegov celoten polom je poseben košček naše zgodovine!

IZ PRIMORJA

—Smrt kosa v Julijski krajini. V Trstu je umrl Alojz Vatovec v starosti 71 let. V Bologni pa je po kratki boleznj preminil železniški uradnik Anton Valentič iz Čezarjev pri Koprju. Štel je 60 let. Pokojnik je bil že pred leti premeščen v italijanske pokrajine in si je silno želel, da bi ga čim prej upokojili, da bi mogel spet nazaj v svoje rodne kraje. Žal ga je zaletela smrt, preden se mu je njegova želja izpolnila.

—Žrtve granat. V Logu nad Kanalom sta našla 16-letni Leopold Samec in 18-letni France Stanič granato večjega kalibra. Ko sta jo poskušala razstaviti, je eksplodirala. Samec je bil ubit, njegov tovariš pa nevarno ranjen. V Sovodnjah je enaka usoda doletela 24-letnega Cijana Ivana, ki ga je granata prav tako raztrgala. Konstantina Trpina iz Vrtojbe, Ivana Uršiča od Sv. Duha na Banjski planoti in 14-letnega Josipa Legišo iz Mavhinj so granate pri eksploziji le poškodovale.

—V goriško bolnico so pripeljali 5-letnega Alberta Rusijana iz Renč. Ko se je vzpenjal po lestvi, da bi šel na senik, se mu je spodrsnilo in deček je tako nesrečno padel na tla, da si je pretresel možgane ter prebil lobanjo.

ONEVNE VESTI

Francoska vlada zmagala pri volitvah

Paris, 18. oktobra. Vlada francoskega ministrskega predsednika Chautempsa je zmagala pri nedeljskih volitvah, ki so se vršile po številnih francoskih političnih okrajih. Volitve so se zaključile s sledečim rezultatom: radikalni socialisti so dobili 483 sedežev, socialisti 188, komunisti 23. Ti tvorijo takozvano "ljudsko fronto." Njim nasproti so pa desničarji, ki so zmagali v 500 okrajih. Na podlagi izida teh volitev ne bo nobene spremembe v francoski vladi.

Roosevelt se posvetuje z delavsko tajnico

Washington, 18. oktobra. Predsednik Roosevelt je dal danes poklicati v Belo hišo delavsko tajnico Miss Frances Perkins. Posvetoval se je z njo o splošnem delavskem položaju v Ameriki. Važno točko posveto-

vanja je tvorila bližajoča se "mirovna konferenca" med A. F. of L. in med C. I. O. organizacijo. Roosevelt je stavil tudi številna vprašanja glede delavskih plač in delovnih ur. Roosevelt pričakuje, da bo prišlo do sporazuma v delavskih krogih.

Prvi župan

Pravkar je minulo sto let in eno, odkar smo imeli v Clevelandu prve mestne županske volitve. Leta 1836 je Cleveland izvolil svojega prvega župana v osebi John Wileya. Pred letom 1836 je bil Cleveland vas, ki ni imela pravice do županskega urada, John Wiley je bil prvi "pravi" clevelandski župan, v resnici smo pa imeli v Clevelandu prve županske volitve že v letu 1802, ko država Ohio še ni spadala v unijo republike in je bila še teritorij, Cleveland pa vasica s kakimi 700 prebivalci. V letu 1803 je Ohio bila sprejeta v unijo ameriških republik in Cleveland je imel zopet "prve" županske volitve. Toda v letu 1815 je postal Cleveland inkorporirana vas in zopet so se vršile "prve" županske volitve. V resnici pa so bile prave "prve" županske volitve v Clevelandu leta 1836. Zanimivo je, da v letu 1802, ko so se v vasi Cleveland vršile "prve" volitve, ni bilo več ljudi kot — 57. In izmed teh je bilo težko dobiti 29 kandidatov za razne mestne urade. No, volitve so pač same za sebe glasovali, in en ali drugi državljani je bil prisiljen prevzeti kar dva ali tri urade. N. pr. Sam Huntington, katerega potomci še danes živijo v Clevelandu, je bil leta 1802 izvoljen za nadzornika hiš, za nadzornika cest in za ravnatelja sirotišnice. Danes je v Clevelandu nad 400.000 registriranih ameriških državljanov.

MALI OGLASI

Soba se odda

za enega fanta, zgorej, spredaj, prost vhod, vse ugodnosti. Vprašajte na 6201 Edna Ave. (246)

Ženska

srednje starosti bi rada dobila delo za gospodinjjo pri vdovcu. Naslov oddajte v uradu tega lista. (246)

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI PRE-LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZAB-LJENEGA SOPROGA

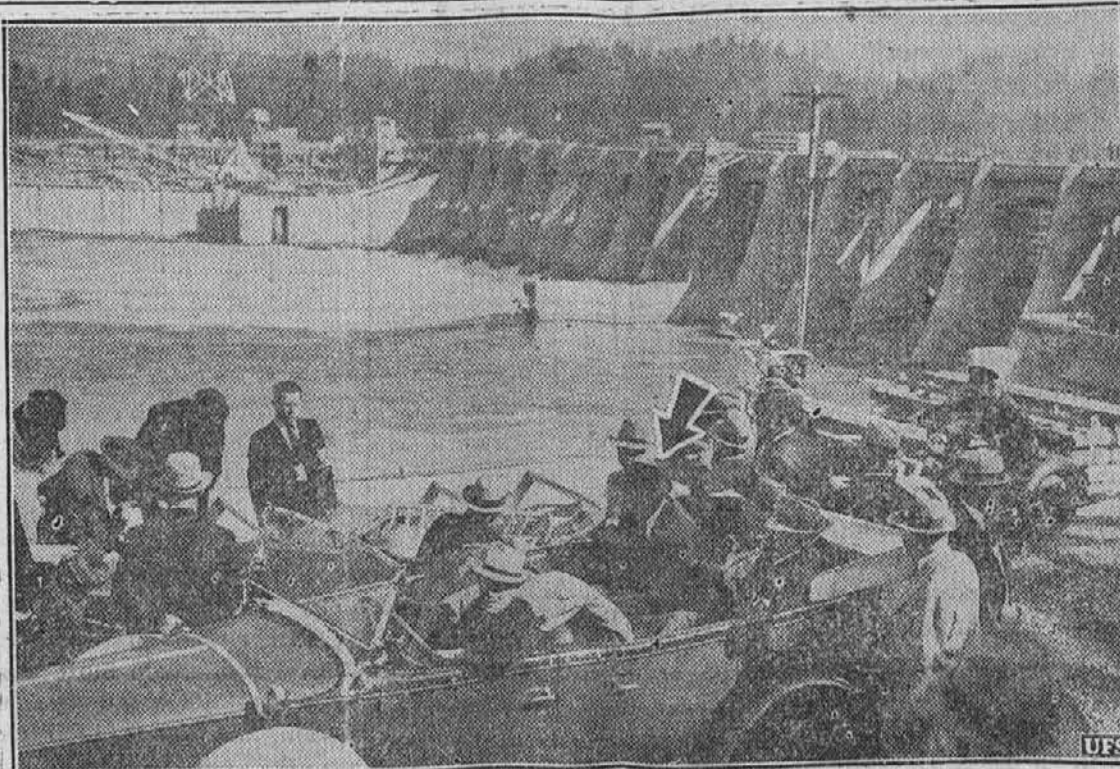
Ignac Tirbic

ki je za vedno v Gospodu zaspal dne 19. oktobra 1936.

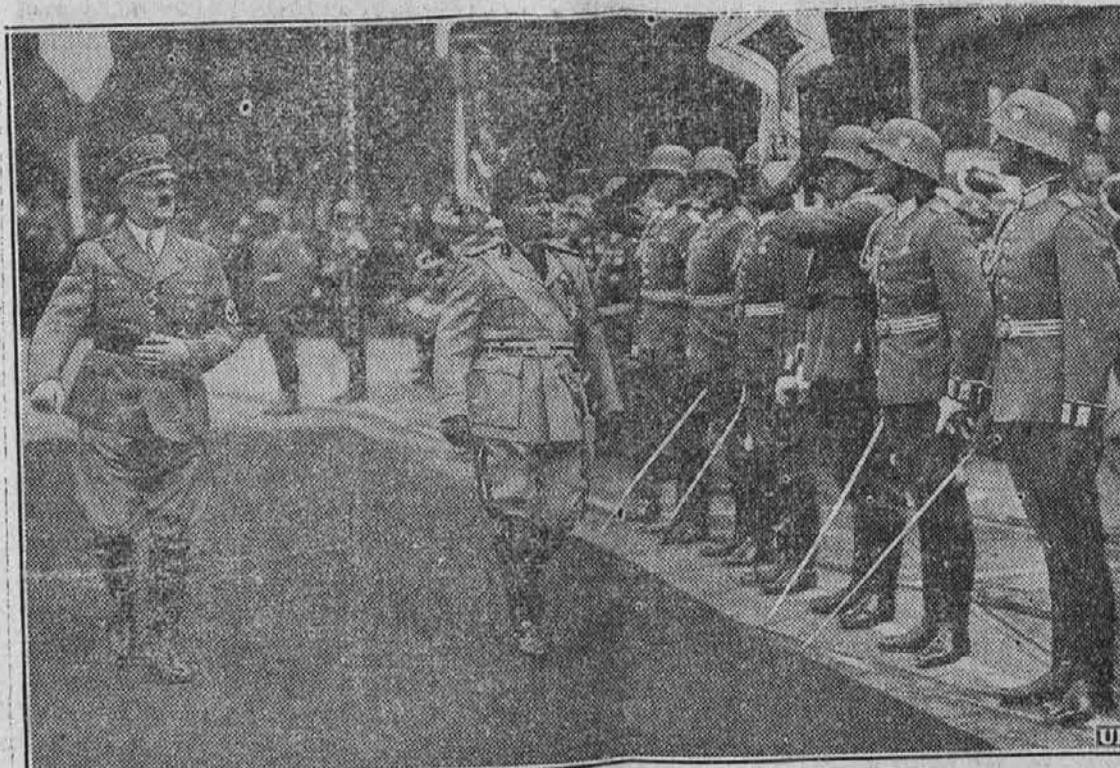
Leto dni je že minulo, kar Te več med nami ni. Vedno pa v življenju našem v duhu z nami si povsod. Duša Tvoja naj pa srečo vživja v raju blaženosti.

Zaljubljeni soproga HELEN, v stari domovini pa sestra ROZALJA in LOUISE

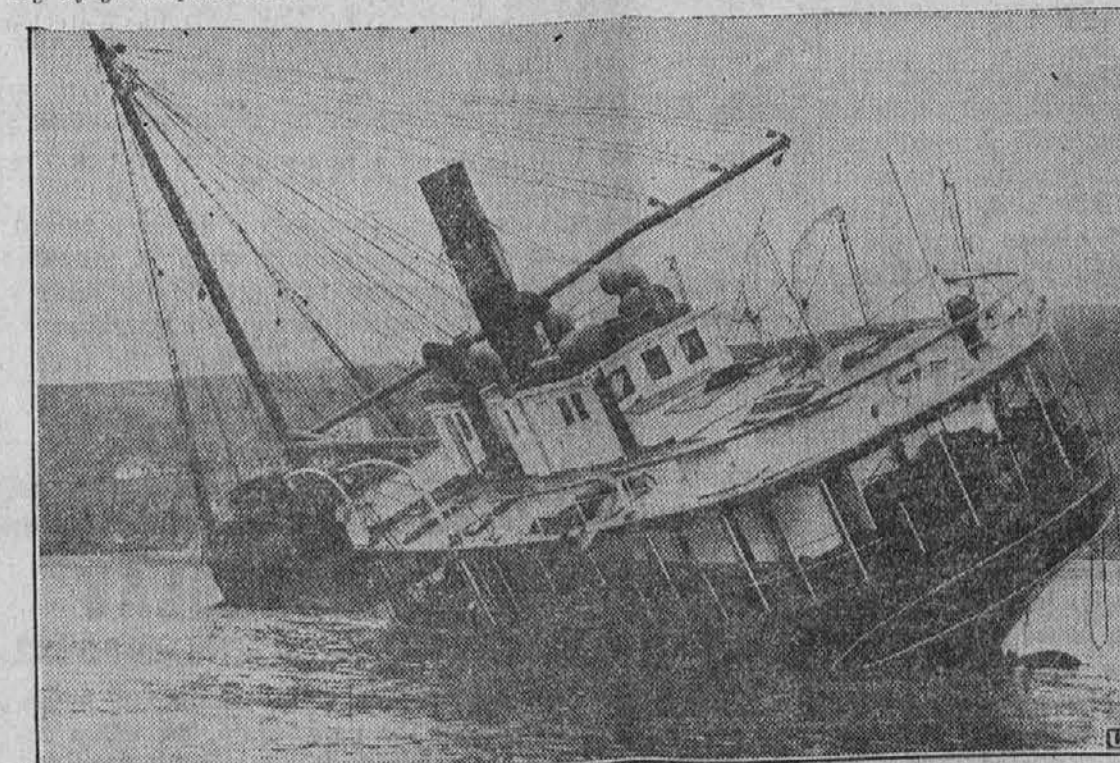
Cleveland, O., 19. oktobra 1937.

Predsednik Roosevelt si je ogledal ogromen jez, Bonneville Dam, ki je napravljen na Columbia reki, med državama Oregon in Washington.

Laški diktator Mussolini si ogleduje nemške čete pri svojem obisku v Nemčiji. Poleg njega stopa Hitler.

33 milj severno od San Francisca je parnik, ki je vozil les, zadel ob skalo in dobil luknjo. Moštvo je s sesalkami spravljalo vodo iz lađe toliko časa, da je prišla lađa do obrežja, štiri milje proč. Obrežna straža posadka je rešila vse moštvo.

Železna cesta

ROMAN

"V bok! Napravite krog!" je Horn ukazal volarjem.

Bilo je prvikrat, da je odredil ta ukrep, in dedci so se rezgetali in režali, ko so postavljali velike, okorne prirejske barke v kolobar. Izpregli so vole in potegnili šotorna platna z voz; žvenket sekir je rušil tišino; ognji so vzplameneli.

Horn je vzel svojo puško in je kolovratil ob potoku, dokler ga ni skrila zelena hosta v bližnji soteski.

Bilo je zgodaj zvečer, solnce je stalo še na nebu in se je počasi bližalo holmu, ki je štel nad dolino. Visoka, obledela trava se je belo svetlikala na vrhovih. Kmalu se je več stebrov dima leno vzvilo v zrak, kjer jih je veter cefral in odnašal v daljavo.

Med tem so možje besedovali pri svojem delu.

"Čuj tovariš, ali si potoval po

Laramieski cesti, ko si šel na zapad?" je vprašal eden.

"Ne. Po Santafeski," je bil odgovor.

"Jaz tudi."

"Hoho," je dejal tretji, "jaz sem se pa z ladjo peljal v Kalifornijo — toliko da nisem utonil."

"In zdaj klobuštramo domov, večji siromaki, nego smo bili prej," je pripomnil četrti.

"Nu, jaz sem videl zlata na kupe, čeprav nisem sam ničesar našel."

"Jones, tale naš Bill Horn —"

"Da, on se baha," je odvrnil Jones. "Slišal sem, da je našel onduka masno žilo."

Njih mnenja o Billu Hornu so bila različna. Čez čas so jeli govoriti o možnosti, da jih napadejo Indijanci, in so se norčevali iz te misli; naposled je prišel

pomenek na govorice, ki so jih širila gozdebala — da mislijo zgraditi železnico z iztoka na zapad.

"Toda ni mogoče graditi železnice," je osorno rekel Jones.

"Nu, mislim da ne. A namera bi kje iztaknila bolj raven svet?"

"Iztaknili? Skozi Utaško puščavo in odondod v gore. Hudirja! Saj niso tako neumni."

Tako so se prerekli in čenčali pri svojem delu.

Ženski pa nista vedeli veliko povedati. Ena izmed njih, žena zgovornega Jonesa, je vsa živel v spominih na nepovratna leta minule sreče; bila je čemer-na in že starikava. Druga je bila mlajša in njen žalostni obraz je kazal sledove nekdanje lepote. Imenovali so jo Mrs. Durade.

Dekle je bilo njena hčerka Allie. Sodeč po šibki postavitvi, ji je utegnili biti kakih 15 let. Njen obraz ni hotel porjaveti, bil je blede. Utrujena je bila videti, plaha, molčena, kar nekam sramežljiva. Imela je dolge, bujne, kostanjeve rjave lase, ki jih je nosila spletene v kito. Njene neobičajno velike in temne oči so imele vijoličast odtenek.

"Dolga, dolga pot nas še čaka, preden bomo doma," je vzdihnila Mrs. Jonesova.

"Iztoku pravite 'doma'?" je trpko odvrnila Mrs. Duradova.

"Bog pomagaj — kakopak!" je vzklila ona. "Če je bil v tej Kaliforniji kje kak 'dom' — jaz ga nisem opazila. Šotori, kolibe iz hlobov in blatne luknje! In ženska naj živi v takem kraju. Oh, kako sovražim Kalifornijo! A možki so vsi nori na zlato. Na zlato, ki ga najde le malokdo in ga nihče ne ohrani! ..."

Mrs. Duradova ji ni vedela kaj odgovoriti; zastrmela se je preko holmov v daljni iztok in tajna muka ji je obsenčila oči.

Tisti mah je počil v soteski strel iz puške. Možki so prestali v svojem delu in so se spogledali. Nato so se spet lotili posla, kakor da je drug drugega pomiril z očmi. Ženske pa so plašno zrle okoli sebe. Ničesar živga ni bilo videti, le voli so mirno mulili travo. Kmalu nato se je pojavil Horn, obtovorjen s srno, ki mu je visela preko ramen.

Allie mu je stekla naproti. Ona in Horn sta bila velika prijatelja. Samo do nje je bil pri-jazen in krotak. Videla je, kako je za potokom sklonil k tlom. Ko je prišla do njega, je kleče ogledoval odtis mokašina (indijanskega čevlja) v pesku.

"Indijanska sled?"

"Mm, nič drugega ne more biti," je odgovoril. "Nadejal sem se tega ... Včerajšnja je — lahko da še starejša."

"Ali nam preti nevarnost, striček Bill?" Njen pogled je boječe zletel po strmem bregu.

"V wyominskih gričih smo, dekle. Daj Bog, da bi bili že iz njih."

Nato je pobral mrtvo srno, težko breme, in jo je vrgeč s parklji naprej na ramena.

V taboru so z velikim zadovoljstvom pozdravili svežo divjaci-čino.

"Nu, stavim, da je prišel strel, ki je ubil to žival, Indijancem do ušes," je iznenada in osorno rekel Horn, ko je položil svoj tovor v travo in izdrl lovski nož. Tako govoreč je srepo uprl oči v spremljevalce, ki jih je tolikanj preziral.

"Nocoj vas pa Indijanci še bolj tišče v želodec ko po nava-di, Horn," se je oglašil Jones.

"Svežo sjuško sled sem našel tamle ob potoku, tik zraven tabora."

"Kaj pravite!"

"Sjuško sled!"

"Skočite tja in sami pogledajte." Nobeden izmed mož se ni ganil z mesta. Horn je prezirljivo puhnol skozi nos in je začel de-vati srno iz kože, ne da bi še kaj pripomnil.

Med tem se je solnce spustilo za holme in dan se je nagnil h koncu. Večerjo potnikov pa je

zdej nekaj zmotilo: Horn je skočil pokoncu in je prijel za puško.

"Rdečkožec ni. A način, kako prihaja, mi ni po godu."

Pogledi vseh so se obrnili tja, kamor je kazal Horn. Z zapada, preko ceste, se je skokoma bližal jezdec. Preden so splašeni taborniki ukrotili svoje presene-čenje, je došel konj do kolobar-ja voz. Jezdec ga je sunkoma ustavil, ne da bi skočil z njega.

"Alo!" Mož ni bil več mlad. Imel je ostre sive oči in dolge lase. Nosil je resaste hlače od sive irhovine in dolgo, težko puško sprednjačo.

"Slingerland sem — nastavar." Njegov pogled je naglo obletel skupino. "Kdo je boss te karavane?"

"Jaz — Bill Horn." Vodja je stopil naprej.

"Tolpa sjuških rdečkožcev vam je za petami."

Horn je vzkrilil z rokami. Ostali možje so jeli osuplo in prestrašeno vzkliti. Ženske so molčale.

"Ali ste jih videli?"

"Videl, z griča, kakih deset milj dalje zadaj. Plazijo se ob cesti; takoj sem uganil, da nekaj nameravajo. Moral sem jahati preko gričev, drugače bi bil že preje tu."

"Koliko rdečkožcev?"

Naštel sem jih petnajst. Po-časi korakajo; brčkone hočejo počakati ojačenj. Tamle v sosed-nji dolini imajo Sjuzi velik ta-bor."

"Pa so ti Sjuzi na vojni ste-zi?"

Tudi ostali so ji prigovarjali na vse pretege; ona pa je le zma-jevala z glavo.

Slingerland jo je ošinil s ču-dnim, zadivljenim pogledom. Tle-snil je svojega kosmatinca po vratu in kliknil preko ramena: "Glejte, da se spravite odtod!"

"Ni dolgo tega, kar sem videl bele ljudi ubite in skalpirane."

Hornov obraz se je stemnil ka-kor hudourni oblak. Prekrel je bledolice, ki so se bili odlo-čili, da pojdejo z njim na iztok.

"Boriti se boste morali," je končal okrutno. "To mi bo vsaj v zabavo."

"Nedaleč odtod taborijo voj-niki, Horn," je nadaljeval Slin-gerland. "Ali naj zajašem k njim in jih pokličem?"

"Vojniki!"

"Da, z družbo inženjerjev; svet merijo za železnico. Mislim, da bi jih privel za časa, da vas rešijo — ako se bo tem Sjuzom tako malo mudilo ... Eno ali drugo: ali pojášem tja, ali pa ostanem pri vas."

"Jahajte, prijatelj, jahajte — v skok poženite konja!"

"Prav. Vi pa brž na noge in pospravite tabor. Hitite po ce-sti, kolikor le morete, dokler se ne vrnem z vojsko in ne prestri-žem rdečkožcem poti. In — ču-te: kakor vidim, imate s seboj mlado deklece. Lahko si jo posa-dim zadaj na sedlo."

"Allie, hajdi na konja," je ve-ljel Horn.

"Jaz ostanem pri materi," je odgovorila Allie.

"Pojd, dete — pojdi!" je pro-sila Mrs. Duradova.

Nosite

Brazis Bros.

OBLEKE
POVRŠNIKE

iz naše tovarne
k vam

\$15.50 in \$17.75

najnovejša moda

Narejene po meri
OBLEKE — POVRŠNIKI
SUKNJE

izdelane po ekspertih

\$22.50

BRAZIS BROS.

3 trgovine: 6905-07 Superior Ave.
6022 Broadway
404 E. 156th St., blizu Waterloo

A. KOSTELIC, Manager

LETOS je postavljena naša preša na prostoru 15803 WATERLOO ROAD. Naprodaj imamo prve vrste grozdje, most in sode. CE SE SELITE imamo na razpolago moderne vozove in prve vrste postrežbo za prevažanje vašega pohištva.

MANDEL MOVERS
KENmore 3445 TED MANDEL, lastnik

BOŽIČNI
IZLETI
v JUGOSLAVIJO

PARNIKI IZ NEW YORKA

EUROPA 27. novembra

NEW YORK 2. decembra

HAMBURG 9. decembra

EUROPA 16. decembra

Brzi vlak ob EUROPA v Bremerhaven zajame udobno potovanje do Ljubljane

Izborne železniške zveze od Cherbourga a.l. Hamburga

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

1430 EUCLID, AVE. CLEVELAND, O.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE 2E 44. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$3,750,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA NAD 100%.

K. S. K. Jednota ima okrog 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO STEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 188.

V Clevelandu, Ohio, je 16 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 42-letnega obstanka nad \$5,900,000.00.

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Če se hoče zavarovati pri dobri, pošteni in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bozini in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko za \$250; \$500; \$1000; \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Assessment primerno; nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmodernejše vrste zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih assessmentov.

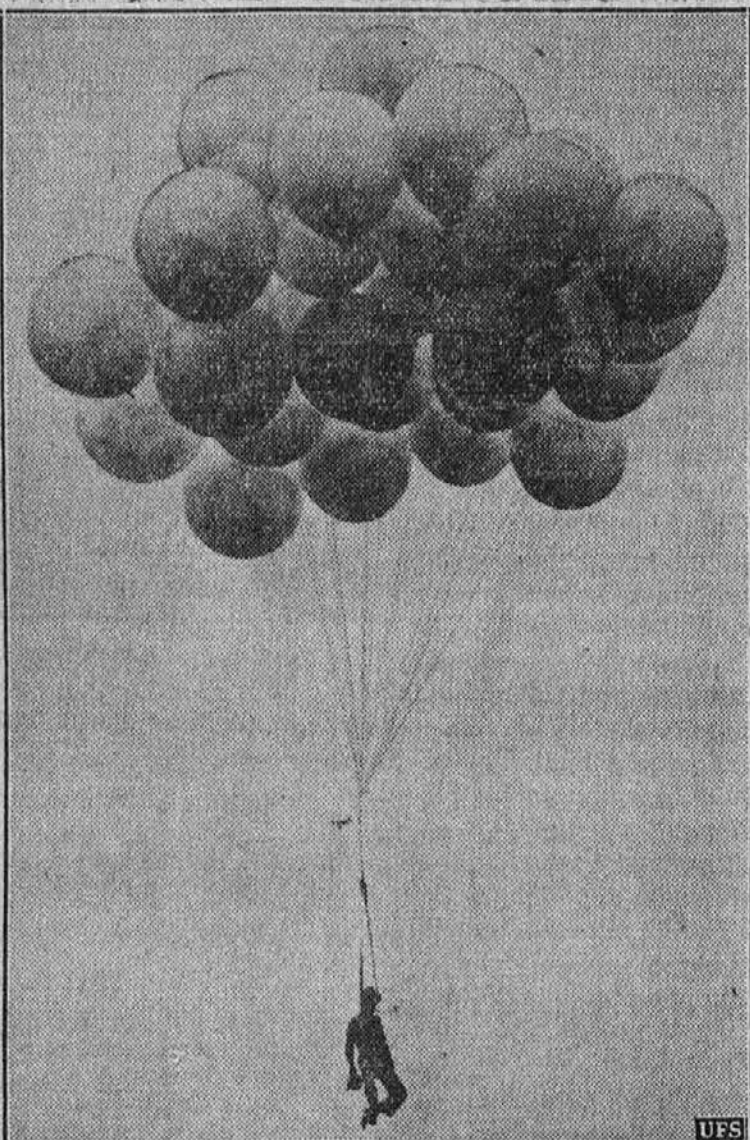
Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te močene in bogate podporne organizacije, potrudi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 No. Chicago, Street, Joliet, Illinois.

Ko je obiskal predsednik Roosevelt Yellowstone narodni park, je prihitela tje tudi njegova hči, Mrs. Anna Dahl Boettiger iz Seattle, Wash. s svojima otrokoma. V zadnji vrsti prva je Mrs. Boettiger, poleg nje njena mati in predsednik Roosevelt.

Al Mingalone je v Old Orchard, Me. navezal nekaj balončkov, da bi iz višine dobil nekaj slik za časopis. Balončki so bili privezani na zemljo. Nenadoma pa so se balončki odtrgali in odnesli fotografista. Njegov kritičen položaj je zapazil Rev. James J. Mullen, katoliški duhovnik, ki je s puško počasi postrelil balončke in Al je prišel zopet varno na zemljo 13 milj proč.

Pogled na novo naselje, katerega je ustvarila vlada Zed. držav s tem, da je postavila cenene hiše za ljudi. Naselje se nahaja v Greenbelt, Md. Spodaj vidite skupino takih hiš, ki so namenjene delavskim družinam.

NAZNANILO

Naznanjamo cenjenemu občinstvu, da smo pričeli prešati. Pri nas dobite dober most, sode in grozdje. Grozdje je od dobro poznanega farmarja Burk-Holar v Geneva, Ohio. Kdor želi se naj oglasi pri lastniku:

FRANK GABRIEL

1210 E. 60th St.

RUDY BOŽEGLAV

1125 E. 60th St. — ENdicott 0282

Se priporočam vsem starim in novim odjemalcem ter naznanjam, da imam zopet prvovrsten most. Naročite si ga sedaj, ko so cene še zmerne. Imam tudi dobre sode. Pridite in naročite!